

Potrivit avocatului general Wathelet, noțiunea „soț” cuprinde, din perspectiva libertății de ședere a cetățenilor Uniunii și membrilor familiilor lor, soții de același sex

Deși statele membre sunt libere să autorizeze sau să nu autorizeze căsătoria între persoanele de același sex, ele nu pot împiedica libertatea de ședere a unui cetățean al Uniunii prin refuzul de a acorda soțului său de același sex, resortisant al unei țări terțe, un drept de ședere permanentă pe teritoriul lor

Domnul Relu Adrian Coman, cetățean român, și domnul Robert Clabourn Hamilton, cetățean american, au locuit împreună timp de patru ani în Statele Unite înainte de a se căsători la Bruxelles în 2010. În luna decembrie 2012, domnul Coman și soțul său au solicitat autorităților române eliberarea documentelor necesare pentru ca domnul Coman să poată lucra și locui cu caracter permanent în România împreună cu soțul său. Această cerere se întemeiează pe directiva privind exercitarea liberei circulații¹, care permite soțului unui cetățean al Uniunii care și-a exercitat această libertate să se alăture soțului său în statul membru în care acesta din urmă locuiește.

Autoritățile române au refuzat însă să îi acorde domnului Hamilton acest drept de ședere printre altele pentru motivul că el nu putea fi calificat în România drept „soț” al unui cetățean al Uniunii, întrucât acest stat membru nu recunoaște căsătoriile între persoane de același sex.

Domnul Coman și domnul Hamilton au introdus în aceste condiții o acțiune în fața instanțelor române pentru a contesta decizia autorităților române. Fiind sesizată cu o excepție de neconstituționalitate ridicată în cadrul acestui litigiu, Curtea Constituțională (România) întreabă Curtea de Justiție dacă domnului Hamilton, în calitate de soț al unui cetățean al Uniunii care și-a exercitat libertatea de circulație, trebuie să i se acorde un drept de ședere permanentă în România.

În concluziile prezentate astăzi, avocatul general Melchior Wathelet precizează mai întâi că **problema juridică aflată în centrul litigiului nu este cea a legalizării căsătoriei între persoane de același sex, ci cea a liberei circulații a cetățenilor Uniunii**. Or, deși statele membre sunt libere să autorizeze sau să nu autorizeze căsătoria între persoanele de același sex în ordinea lor juridică internă, ele trebuie să respecte obligațiile care le revin în temeiul libertății de circulație a cetățenilor Uniunii.

În continuare, avocatul general constată că directiva nu cuprinde nicio trimitere la dreptul statelor membre pentru a stabili calitatea de „soț”, astfel încât **această noțiune trebuie să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă**. În această privință, avocatul general subliniază că noțiunea „soț” în sensul directivei este legată de un raport întemeiat pe căsătorie fiind însă **totodată neutră din punctul de vedere al sexului persoanelor în cauză și nedepinzând de locul în care a fost contractată această căsătorie**. În acest context, avocatul general consideră că, în lumina evoluției generale a societăților statelor membre ale Uniunii în

¹ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, rectificări în JO 2004, L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

cursul ultimului deceniu în materie de autorizare a căsătoriei între persoane de același sex², jurisprudența Curții³ potrivit căreia „termenul «căsătorie», conform definiției admise în mod obișnuit de statele membre, desemnează o uniune între două persoane de sex diferit” nu mai poate fi reținută.

Avocatul general arată de asemenea că noțiunea „soț” este în mod necesar legată de viața de familie care este protejată în mod identic de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și de Convenția europeană a drepturilor omului (CEDO)⁴. În această privință, avocatul general amintește că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut că cuplurile homosexuale, pe de o parte, pot avea o viață de familie⁵ și, pe de altă parte, trebuie să aibă posibilitatea de a obține o recunoaștere legală și protecția juridică a cuplului lor⁶. În plus, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai considerat că, în domeniul reîntregirii familiei, **obiectivul care constă în protecția familiei tradiționale nu poate justifica o discriminare pe motive de orientare sexuală.**

În aceste condiții, avocatul general este de părere că **noțiunea „soț” în sensul directivei cuprinde și soții de același sex.** În consecință, **o astfel de persoană poate de asemenea să locuiască în mod permanent pe teritoriul statului membru în care soțul său s-a stabilit în calitate de cetățean al Uniunii după ce și-a exercitat libertatea de circulație.** Această concluzie este de asemenea valabilă⁷ pentru statul de origine al acestui cetățean, atunci când se întoarce în acest stat după o ședere permanentă într-un alt stat membru în care a început sau a consolidat o viață de familie, cum a făcut domnul Coman împreună cu domnul Hamilton în speță.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua prezentării.

Persoana de contact pentru presă: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

---

² Căsătoria între persoanele de același sex este în prezent autorizată în 13 state membre ale Uniunii. În temeiul Hotărârii Curții Constituționale Austriece din 4 decembrie 2017 (G 258-259/2017-9), ea va fi de asemenea autorizată în Austria cel târziu la 1 ianuarie 2019.

³ A se vedea Hotărârea Curții din 31 mai 2001, D și Suedia/Consiliul (C-122/99 P și C-125/99 P).

⁴ Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.

⁵ A se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 iunie 2010, Schalk și Kopf împotriva Austriei, punctul 94.

⁶ A se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 21 iulie 2015, Oliari și alții împotriva Italiei, punctul 185.

⁷ În temeiul articolului 21 alineatul (1) TFUE.